

Perspectief, nu!

Kansen en bestaansperspectief voor iedereen:

Groen armoedeplan voor Antwerpen

Met dit Groene armoedeplan geven we duidelijk aan waar Groen in Antwerpen op vlak van sociaal beleid voor staat. Dit plan is een bron waar onze Groene mandatarissen uit kunnen putten bij het uitwerken van acties. Het plan is – uiteraard - in continue opbouw. Sommige onderdelen werken we verder uit samen met het middenveld en in dialoog met mensen in armoede. We sluiten bondgenootschappen met hen om dit plan waar te maken. De politieke acties uit dit plan moeten bijdragen aan het versterken van het individu en de doelgroep.

Waarom een armoedeplan?

Iedereen heeft recht op een menswaardig leven. Toch heeft niet iedereen dezelfde mogelijkheden bij de geboorte. Maatschappelijke, omgevings- en persoonlijke problemen zorgen ervoor dat dit recht niet bij iedereen is gegarandeerd. In een stad waar 20% van de bevolking in Antwerpen onder de armoedegrens leeft, waar 22% van de kinderen wordt geboren in een gezin dat in armoede leeft, waar 1 jongere op 7 de school verlaat zonder diploma en waar de superdiversiteit en de ongelijkheid toenemen, is het de plicht van de beleidsmakers om de sociale grondrechten te realiseren voor iedereen.

Wanneer je als beleidsmaker inzet op het bestrijden van de ongelijkheid en kansen creëert om alle inwoners mee aan boord te trekken bouw je aan een betrokken samenleving. Bovenstaande bewering wordt gestaafd door wetenschappelijk onderzoek van Richard Wilkinson en Kate Pickett. In hun boek 'The spirit level' bewijzen ze dat inkomensongelijkheid niet alleen een negatieve invloed heeft op de sociale samenhang maar ook op de gezondheid van arm én rijk. Ze baseerden zich voor hun onderzoek op cijfermateriaal van de OESO en vergeleken cijfers van de vijftig rijkste landen en de verschillende staten van de VS. Hoe groter de inkomensverschillen in een samenleving, hoe meer moorden er gebeuren, hoe meer mentale ziektes, vetzucht, kindersterfte en tienerzwangerschappen er zijn, hoe minder lang mensen er gemiddeld leven, en hoe lager de

sociale mobiliteit er is. Dat blijkt zowel uit vergelijkingen tussen rijke landen – waar uiteenlopende landen als Japan, Zweden of België goed scoren – als uit vergelijkingen tussen de vijftig VS-staten.

Opmerkelijk is bovendien dat niet enkel de armen het slachtoffer zijn van grote inkomensongelijkheid: zowat iedereen in de betrokken samenlevingen is slechter af. Onderzoek wijst er ook op dat het om een causaal verband gaat: inkomensongelijkheid is minstens een van de factoren die de verschillen verklaart.

Waarom een eigen Groen armoedeplan?

De afgelopen jaren klonk het rechten-plichten discours binnen het Antwerps sociaal beleid steeds luider. Dit lijkt enkel versterkt te worden sinds het aantreden van de huidige meerderheid. ‘Het OCMW is er voor de echte armen en moet zich terugplooiën op zijn kerntaken’, klinkt het. Hoe dit wordt ingevuld is echter niet duidelijk: wie bepaalt bijvoorbeeld de criteria voor de ‘echte armen’, en is het kerntakendebat ten gronde gevoerd met alle partners? Bovendien wachten we nog steeds op een transversaal armoedeplan. Want armoede bestrijden doe je door maatregelen te nemen op verschillende beleidsdomeinen.

Groen ziet een armoedebeleid als een duurzame springplank naar een beter leven voor iedereen in Antwerpen. In het huidige beleid vinden wij die visie totnogtoe echter onvoldoende terug. Dit armoedeplan is onze bijdrage aan het debat en hopelijk de start van een constructieve samenwerking met alle betrokken partners in de stad.

Wat is armoede?

Extreme armoede is duidelijk. Wie te weinig geld en middelen heeft om in zijn basisbehoeften te voorzien, is arm. Simpel. Maar niet alleen geldgebrek maakt arm; ook een gebrek aan kansen om zich te integreren in de samenleving leidt tot een leven in armoede: beperkte scholing en geletterdheid, mentale beperking, handicap, ziekte, tegenslag, enz... Armoede is een situatie van ‘arm aan kansen’, een gebrek aan opstapjes tot integratie in de samenleving op sociaal en economisch gebied. Eens beland in het ‘armoedeweb’, ontstaat een kluwen van ‘tegenslagen’ waardoor ontsnappen uit de uitzichtloosheid onmogelijk kan worden.

In de literatuur vinden we vele definities en verklaringsmodellen voor het begrip armoede. We laten ons inspireren door Bourdieu en Vranken. Jan Vranken bijvoorbeeld, duidt op armoede als “een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het

individuele en collectieve bestaan". Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen. Armoede is hier een maatschappelijk probleem met individuele gevolgen. De kapitaalanalyse van Bourdieu steunt op het inzicht dat kapitaal ongelijk verdeeld is in de sociale wereld. We onderscheiden sociaal (sociaal netwerk, en het geheel van bestaande of potentiële hulpbronnen), cultureel (het geheel van waarden en normen, opleiding, vaardigheden en kennis) en economisch (inkomen, huisvesting, materieel comfort en markt en werksituatie) kapitaal. Het ontbreken van deze 'kapitalen' maakt je 'arm aan kansen'.

Een bestaansperspectief voor iedereen binnen de huidige context.

Nadenken over armoede en er proberen iets aan te doen kan niet zonder rekening te houden met enkele factoren. Enerzijds is er de economische context van hoge werkloosheid. Vooral de werkloosheid onder allochtonen en jongeren is zeer hoog. Anderzijds is er de grootstedelijke problematiek: in vergelijking met Vlaanderen scoren we het dubbele op gebied van aantal mensen in armoede, gekleurde armoede, kinderarmoede, niet-gekwalificeerde uitstroom... Dit bepaalt de complexiteit van de armoede en de aanpak ervan. Een goede maatregel die werkt voor het platteland is daarom niet perfect overdraagbaar naar de stad.

De politieke rol

Niemand wil leven in armoede. Ieder die daarin terecht komt, vecht om terug boven water te komen en op te klimmen naar een menswaardig bestaan. Dit proces ondersteunen: opstapjes aanreiken aan het individu en de maatschappij zodanig organiseren dat de verschillende kapitalen voor iedereen beschikbaar zijn, is een kerntaak van een sociaal beleid, op alle niveaus, ook dat van een stad. De sociale wetgeving in ons land biedt daarvoor een goed platform waarin veel beleidsruimte wordt geboden aan de stad of gemeente zelf. Die beleidsruimte vraagt om een zinvolle, invulling, aangepast aan de noden van de stad. Groen zet resoluut de schouders onder een stedelijk beleid dat actief mensen in armoede ondersteunt, maatregelen neemt om armoede te voorkomen, en iedere burger van de stad perspectief biedt op een duurzaam, menswaardig en gelukkig leven

Een stedelijk beleid durft hiervoor keuzes maken binnen de stadsbegroting. Bovendien is zij voor haar burgers actief pleitbezorger naar het Vlaamse en Federale niveau voor het oplossen van

structurele problemen. Het is de plicht van de stedelijke beleidsmakers om deze punten blijvend op de agenda te zetten bij de hogere overheden.

Te idealistisch? Zeker niet. Groen denkt verder dan morgen en ziet een duurzaam antwoord op de groeiende sociale problemen en conflicten in deze stad. Hoe? Dat leest u in dit plan. De krachtlijnen zijn duidelijk. De menselijke waardigheid en de individuele mogelijkheden van iedere inwoner staan centraal; los van het verblijfstatuut. We realiseren dit enerzijds door structurele maatregelen voor te stellen die processen van sociale uitsluiting n tegengaan en de kloof tussen mensen in armoede en de rest van de samenleving verkleinen. Anderzijds door het aanbieden van kansen tot integratie en het aanmoedigen van talent van mensen in armoede. Iedere partner in het proces neemt zijn verantwoordelijkheid. Dat geldt zowel voor de overheid, het middenveld als de burger.

1. Armoede in Antwerpen: enkele cijfers.¹

“De armoede verplicht ons om dringende facturen te laten voorgaan, ten koste van de voeding en de kleine pleziertjes. Als we tekort komen, gaat de voeding van de kinderen voor. Wij eten dan wat minder. Soms worden we er nerveus van: geldproblemen lokken gezinsruzies uit. Er ontstaan geregeld spanningen.”

Hoeveel mensen leven in financiële armoede?

In Vlaanderen is dat 1 op 10, in Antwerpen het dubbele. Maar liefst 1 inwoner op 5 kan eigenlijk de touwtjes niet aan elkaar knopen. En, echt schrijnender, iets minder dan 1 op 4 kinderen groeien op in armoede. Bovendien zijn deze cijfers een onderschatting van de realiteit, want deze cijfers over financiële armoede nemen een arbitraire financiële grens voor het al dan niet in armoede leven. Dat is een te simplistische manier van kijken. Bestaans(on)zekerheid kan beter worden ingeschat aan de hand van een budgetstandaard (Storms en Vandenbosch). Dit is een tijd- en plaatsgebonden berekening van de levensstandaard waarbij er wordt uitgegaan van een zorgvuldig en zuinig beheer van geld met een levensstandaard die menswaardig participeren aan de samenleving toelaat. De bedoeling is dat mensen erbij horen en een eigen plaats hebben binnen sociale netwerken en zo betekenisvolle contacten kunnen onderhouden. Zo houdt de budgetstandaard rekening met een

---

¹ Alle citaten zijn of afkomstig van de website van Welzijnszorg of afkomstig uit het Algemeen Verslag van de Armoede.

diversiteit van levensdomeinen op het vlak van mobiliteit, gezondheid, voeding, kledij, veilige kindertijd, huisvesting, veiligheid, ontspanning,... Op die basis zouden de armoedecijfers wellicht realistischer en nog hoger zijn.

“Armoede is meer dan het financiële. ‘Bij veel ouderen knaagt de vereenzaming,’ zegt Jetty. ‘Nochtans kan een luisterend oor of een schouderklopje al heel veel betekenen’. Jetty beklagt zich er over dat deelnemen aan het verenigingsleven veel kost. ‘Het lidgeld valt nog mee. Maar voor veel ouderen is meegaan op uitstap onmogelijk. Er is de bus, je eten en drinken, het toegangsgeld. Nog erger is dat je je niet altijd overal welkom voelt. Dat knaagt van binnen. Toch is het best je hoofd niet te laten hangen.”

Te weinig gekend zijn mensen die onopvallend in armoede leven. Bij de 65-plussers in Antwerpen doet 1 op 12 een beroep op bijkomende financiële steun vanuit het OCMW om een menswaardig inkomen te bereiken. 1 op 3 van de inwijkelingen van buiten Europa leeft in armoede.

Jelle uit Antwerpen is nog maar 22. Hij heeft geen mooie herinneringen aan zijn schooltijd, het was voor hem een periode van pesterijen. Hij maakte zijn studies niet af en belandde in een spiraal van werkloosheid en armoede.

Ook de cijfers over **kansarmoede** zijn frappant. Meer dan 15% van de jongeren in Antwerpen verlaat de school zonder enig diploma, en dus zonder perspectief op een duurzaam bestaan via een stabiele job. 1/3^e van de alleenstaanden met kinderen groeit op in armoede. Aan de andere kant van de bevolkingspopulatie: 1 op 5 oudere Antwerpse senioren voelt zich eenzaam en 4 op 10 ouderen in financiële armoede leven in een sociaal isolement.

Mijn werkloosheid is het gevolg van armoede. Door voortdurend geldgebrek thuis kon ik niet de gewenste studies van hotelschool volgen. Zonder diploma lukte het niet om aan werk te geraken. Ik heb wel als schoonmaakster gewerkt, maar door een zware knieblessure raakte ik mijn werk kwijt. Maar ik wil werken, want ik weet van mezelf dat ik heel wat capaciteiten heb. De competenties zijn er, maar zonder papier strand ik voortdurend.

Zelfs regulier werk hebben is geen garantie om armoede te stoppen; zo'n 29% van de mensen in financiële armoede zijn economisch actief in een job. Anderzijds kan maar liefst 44 % van hen gewoon niet economisch actief zijn. Dat kan zijn door de dagelijkse zorg voor gehandicapte kinderen, mantelzorg voor een ziek familielid of doordat ze zelf door ziekte of handicap geen beroepsactiviteit kunnen uitoefenen.

2. Een Groene kijk op bestaanszekerheid en armoede.

Armoede uit zich in vele levensdomeinen zoals woonst, werk, onderwijs, opvoeding, gezondheid en vrije tijd. De toenemende armoede gaat gepaard met belangrijke en blijvende veranderingen in onze stad: groeiende diversiteit, ongelijkheid en conflicten. Het getuigt van weinig inzicht om de 'oorzaak' van armoede toe te schrijven aan de persoon die in armoede leeft. Elke persoon in armoede wil werken aan zijn situatie, maar dat is door de vicieuze armoedecirkel van opeenvolgende en elkaar uitlokkende tegenslagen een zeer moeizame en complexe opdracht. Overleven in armoede is vaak meer dan een fulltime bezigheid.

Door al deze samenhangende factoren is er geen gemakkelijke oplossing om armoede in een stedelijke context terug te dringen. Alle factoren in rekening brengen en deze stap voor stap verbeteren, geeft wel een constructief perspectief om armoede aan te pakken; om er met vallen en opstaan uit te klauteren.

Groen ziet 'armoedebestrijding' vanuit 3 invalshoeken.

➤ *Bestaansperspectief voor iedereen*

Vooreerst een bestaansperspectief voor iedereen, ongeacht hun statuut, verduurzamen door enerzijds enkele structurele ingrepen te doen binnen het sociaal beleid en anderzijds ondersteuning te bieden aan inwoners die balanceren op de armoedegrens om te voorkomen dat ze in het rood belanden.

Er is nood aan maatregelen die structureel bepaalde processen van sociale uitsluiting tegen gaan. Het sociaal beleid moet optreden tegen zaken als discriminatie op de huurmarkt omwille van je inkomenssituatie of uitsluiting op de school op basis van afkomst.

Het verduurzamen van bestaansperspectief voor iedere inwoner van de stad, vraagt om een correcte en **coherente toepassing van de sociale wetgeving**, waardoor het mogelijk is om een soepele overgang te verzekeren van het één sociaal stelsel naar een ander. Werkzoekenden die een schorsing van hun uitkering oplopen, komen uit onwetendheid of schaamte al te vaak te laat aankloppen bij het OCMW voor ondersteuning. Daardoor ontstaat er huurachterstand, onbetaalde rekeningen, enz...Daarnaast is er te weinig informatie over de sociale wetgeving, zowel bij hulpverleners als –vragers. Meer toegankelijke informatie over de sociale wetgeving en zijn mogelijkheden zijn nodig. Sommige aanvullende rechten dienen automatisch worden toegekend, het al dan niet recht hebben hierop wordt meteen meegenomen in het sociaal onderzoek, zonder dat de cliënt er naar vraagt. Daarnaast zijn er op Vlaams niveau enkele rechten die beter automatisch toegekend worden, de stad moet de automatische toekenning hiervan bij de Vlaamse regering verder bepleiten. We denken bijvoorbeeld aan de verhoogde tegemoetkoming ziekenfonds (OMNIO) en de studiebeurs.

Bovendien moet de wetgeving absoluut vereenvoudigd worden. Er is een wirwar aan mogelijke tegemoetkomingen, met evenveel uitzonderingen. Hulpverleners zien zelf door de bomen het bos niet.

➤ **Creëren van kansen**

Wie in armoede geboren wordt (generatie armoede) of terecht komt heeft recht op kansen, aangepast aan de persoonlijke situatie.

Mensen in armoede vooruit helpen vraagt om een **krachtgerichte benadering**: het aanspreken van talenten van mensen in plaats van (verwijtend) te wijzen op zwakheden. Deze positieve aanpak spreekt mensen aan op hun veerkracht en erkent ze waardoor mensen de verantwoordelijkheid grijpen. De samenleving reikt de hand, kan de kracht van deze mensen opzoeken, biedt aangepaste kansen vanuit een respectvolle houding, met ruimte voor de moeilijkheden van het persoonlijk proces: stilstand, terugval, afwijzing, opgeven, vallen en opstaan, rekening houdend met de gekwetste binnenkant van mensen in armoede.

Vanuit een krachtgerichte benadering is het totaal ongewenst dat mensen die willen werken dit in bepaalde situaties niet mogen. Mensen moeten zich invalide laten verklaren om een invaliditeitsuitkering te krijgen, maar mogen dan niet meer werken, ook al willen zij dit vaak nog

binnen hun mogelijkheden. Mensen in een asielprocedure mogen evenmin werken. Zij zijn verplicht om te leven van de steun die zij krijgen. Dit is hun mogelijkheden vaak onwaardig.

Een sociaal beleid vertrekt vanuit een betrokken sociale invalshoek: wat heeft deze persoon in nood nodig om op te klimmen naar een menswaardig bestaan en welke mogelijkheden heeft hij? Na deze 'intake' volgt de toetsing aan de wettelijke en juridische mogelijkheden. **Het huidig sociaal beleid van de stad heeft deze sociale logica helemaal op zijn kop gezet.** Met grote nauwkeurigheid wordt eerst vanuit een juridische invalshoek onderzocht of de steunvrager wel echt 'moet' geholpen worden. Dat gebeurt aan de hand van een puur juridisch opgesteld vademecum. Blijkt er een juridische motivatie te bestaan om niet te helpen, dan komt veel te vaak de noodzakelijke steun op de helling te staan. Groen wil hier het roer helemaal omdraaien. De sociale reflex eerst, en dan aftoetsen of en hoe dat kan gerealiseerd worden binnen het bestaand juridisch kader. We pleiten voor een: heldere en gedetailleerde schriftelijke motivatie van weigeringen tot steun en het opstellen van een vademecum voor maatschappelijk werkers vanuit een evenwichtige sociaaljuridische invalshoek.

➤ ***Blijvende steun voor een menswaardig leven***

Ten slotte: blijvende ondersteuning van mensen in armoede die ondanks de ondersteuning niet de mogelijkheid hebben om aansluiting te vinden bij de algemeen geldende maatschappelijke regels. Zij hebben recht op blijvende steun voor een menswaardig leven.

Erkennen dat een groep mensen ondanks vele inspanningen niet helemaal zal aansluiten bij de algemeen aanvaarde leefpatronen is een belangrijk onderdeel van ons armoedeplan. Sommigen kunnen bijvoorbeeld ondanks alle mogelijke inspanningen onze taal niet leren omwille van ouderdom, lage scholing, of geraken niet aan het werk omwille van geestelijke of fysieke problemen. Deze mensen afschrijven zou pas wijzen op een zieke en ziekmakende samenleving. Wie niet meer kan stijgen op de maatschappelijke ladder (en dat is iets heel anders dan niet willen) heeft recht op levenslange steun vanuit de samenleving, niet in het minst in het belang van de samenleving zelf. Bovendien heeft deze groep vaak waardevolle verborgen talenten die ze kunnen inzetten in hun buurt, omgeving of via vrijwilligerswerk.

Het voorgaande geldt voor iedereen met het statuut ‘persoon die leeft in Antwerpen’. Het administratieve verblijfsstatuut of andere factoren mogen hierbij geen rol spelen. Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan.

Hiervoor is inzicht in de leefwereld van mensen in armoede belangrijk.

3. Een Groen sociaal beleid staat in de realiteit met ‘durf-voorstellen’.

Het huidige sociaal beleid kan anders en ambitieuzer, zonder daarbij de sociale realiteit te ontkennen. Groen is geen partij van dromers, wel van durvers. Groen kiest resoluut voor sociale innovatie én een zo efficiënt mogelijk gebruik van de middelen. Want sociaal koken kost gemeenschapsgeld en dat vraagt om transparante regels en een verantwoordelijke houding.

Het sociaal beleid in de stad is nu teveel synoniem van OCMW-steun voor steunvragers. Dit gezichtspunt trekt een lijn tussen hen die ‘voldoende’ hebben en zij die moeten ‘bedelen’. Groen wil geen tweeledige stad met een rijkdom aan kansen en centen voor de enen en armoede aan financiële middelen en kansen voor anderen.

In dialoog

Een stedelijk sociaal beleid vertrekt vanuit een algemene solidariteit. De gescheiden leefwereld van rijkere inwoners en armere groepen leidt tot groeiend onbegrip, een defensieve opstelling en toenemende conflicten. Die evolutie moet anders. Mensen in armoede hebben echt wel iets te vertellen aan heel de maatschappij, want zij ‘overleven’ in een competitieve wereld. Hun overlevings-intelligentie en hun kracht kunnen aan iedereen iets bijbrengen. Persoonlijk contact tussen wie heeft en wie niet heeft kan daar een hefboom voor zijn. Het onderwijsnet in de stad is bijzonder goed geplaatst om hier initiatief te nemen via sensibiliseringsacties in scholen waarbij leerlingen en ouders uit beide ‘werelden’ de kans krijgen om hun sociale empathie te vergroten. Bovendien is er meer aandacht nodig voor de complexiteit van armoede bij professionals die zijdelings hiermee te maken krijgen, zoals advocaten, leraars, balie medewerkers, dokters, onthaalpersoneel. Vaak spelen zij mee een bepalende rol in de levensloop van mensen in armoede. Een goede kennis is dus onontbeerlijk. Gerichte actie zoals een bijscholing aan de balie van advocaten of een dialoogproces tussen mensen en armoede en balie medewerkers zijn slechts enkele voorbeelden. De stad kan dit actief mee ondersteunen.

Al dertig jaar evolueert de sociale opvang van een hulpverlener-gecentreerd beleid naar een cliënt-gecentreerde aanpak, maar in het sociaal beleid van de stad is daar momenteel bitter weinig van te merken. In de OCMW-dossiers wordt de steunvrager (de cliënt) gevat in de term 'klant'. Dan lijkt het een logische stap om een klantvriendelijke weg in te slaan. Groen vraagt een permanente dialoog met de diverse doelgroepen en zeker met de mensen in armoede. De sociale centra van het OCMW weten wie deze mensen zijn en zijn het best geplaatst om contact te zoeken, maar niet om de dialoog te voeren. De betrokken doelgroepen wantrouwen de uitvoerders van de 'officiële sociale steun'. Als elk woord gewikt en gewogen wordt, is er geen open dialoog. Deze dialoog met de betrokkenen voeren is bij uitstek een taak van de sociale richtingen in hogescholen en sociaal gerichte departementen aan de universiteit. Zij kunnen de huidige dialoog van beleidswerkers en vertegenwoordigers van mensen in armoede sterker maken en wetenschappelijk onderbouwen. Groen roept op om sociale dialoogprojecten een echte kans te geven door samenwerking met hoge scholen en universiteiten. De academische wereld en de armoedesector zijn er klaar voor, de stad moet deze samenwerking op gang trekken.

Sociaal beleid

Een coherent **sociaal beleid op alle beleidsterreinen** van de stad is een must. Het OCMW dient niet als loodgieter om de lekken te stoppen die zijn mogelijk gemaakt door een lakse sociale ingesteldheid op het vlak van wonen (uithuiszetting), onderwijs (onbetaalde schoolrekeningen), gezondheid (onvoldoende recht op medische zorg), werk (besparen door jobs te schrappen) diversiteit (inefficiënte inburgering), jongeren en vrije tijd. Alle actoren van een sociaal beleid rond de tafel samenbrengen om de violen te stemmen, is een eis van Groen. Behalve de nood aan een coördinator van het sociaal beleid in Antwerpen, is er nood aan een levend sociaal beleid waarbij de verschillende diensten hun maatregelen op elkaar afstemmen. Door gebrek aan samenwerking is de dienstverlening te verkokerd en hierdoor blijven de resultaten mager. Er moeten werkgroepen binnen het sociaal beleid worden opgericht waarbij de verschillende diensten van de stad, OCMW en het middenveld in samenspraak acties uitschrijven.

Erkenning van het middenveld

De immense sociale noden van de stad vragen om de gepaste middelen in te zetten voor de diverse hulpverleners en opbouwwerkers die in de stad actief zijn. Van de drugopvang, over straathoekwerk, tot het integreren van nieuwe Antwerpenaren en ex-gevangenen. Het **moedige**

middenveld werkt hard, met inzet en is een onvervangbare partner in een coherent sociaal beleid. Financiële bestaanszekerheid voor alle organisaties van het middenveld vertaalt zich in een duurzamer bestaansperspectief voor iedereen die dreigt in de gevarezone van bestaansonzekerheid terecht te komen. We ijveren voor convenanten van minstens twee jaar (in tegenstelling tot de halfjaarlijkse convenanten), dit garandeert een werking op lange termijn en is broodnodig in het kader van armoedebestrijding. Bovendien is de erkenning van de kritische rol van het middenveld belangrijk, ze zijn niet alleen uitvoerder van het stedelijk beleid. De oprichting van een overlegraad is daarom een noodzaak.

In gesprek gaan met de doelgroep is één ding. Overleg met het sociale middenveld is een even noodzakelijke stap. Het huidige 'overleg' bleef beperkt tot sporadische bezoeken, en vooral het rondsturen van brieven over de (niet) te verwachten subsidies. Terecht voelde het middenveld zich koud gepakt, terwijl zij al maanden aandrongen op een warm overleg. Het is niet te laat, maar wel zeer hoog tijd om **alle organisaties van het middenveld te betrekken als specialisten ter zake bij het denken, plannen en uitvoeren van een stedelijk sociaal beleid**. Een participatief beleid getuigt van respect voor hulpverleners die het beste van zichzelf geven in de moeilijkste omstandigheden. Gericht maatregelen zijn dringend nodig op diverse terreinen: integratie van nieuwkomers, Nederlands leren, begeleiding van opgestarte trajecten, opvolging van de resultaten van beslist beleid, proactieve hulpverlening om armoede te voorkomen en onnodig dure hulpverlening te vermijden. Het middenveld is hierin een belangrijke partner voor het OCMW. Het voorkomen van één uithuiszetting van een gezin bespaart duizenden euro's hulpverlening 'nadien' (sociaal loodgieterschap).

Proactieve Hulpverlening

Proactieve hulpverlening is de grote leemte in het huidige sociaal beleid. Wie niet komt aankloppen bij het OCMW, heeft geen hulp nodig. Wie zijn vraag onhandig formuleert, wordt niet efficiënt geholpen. Dat kan niet. Heb de moed om de armen actief te gaan zoeken, ga op pad om de sociale noden in kaart te brengen. Huisbezoeken van sociaal werkers dienen niet uitsluitend om te 'controleren', maar ook om zich te 'informereren' over niet gekende, maar terechte noden. Het nieuwe bestuur geeft aan dat ze hierop wil inzetten. De beste manier om deze leemte op te vangen is door naast een cel controle en inspectie ook dringend een '**proactief sociaal team**' op te richten binnen de schoot van het OCMW.

HRM voor alle hulpverleners van de stad

Hoe gaat het met de sociale werkers van het middenveld én hoe stellen het de honderden maatschappelijk werkers van het OCMW het? Hoe voelen de vrijwilligers zich die belangeloos meewerken, omdat de professionals het niet kunnen bolwerken? Groen vraagt het zich af en is bezorgd om de kwaliteit van het huidig **'human resourcement management' voor al de hulpverleners van de stad**. Groen wil een duidelijk signaal vanuit het sociaal stedelijk beleid om respect te tonen voor de inzet van elke sociaal werker, wil hen aanmoedigen bij hun moeilijke en vaak ondankbare taken en actieve ondersteuning bieden bij hun professionele ontwikkeling. Enkel op die manier hou je deze mensen aan de slag, voorkom je burn-outs en verbeter je de hulpverlening.

Tot slot: maatregelen mogen niet zomaar uit de lucht vallen, gedreven door goede wil en een welwillende inval. Neen, mensen in (dreigende) armoede hebben recht op doeltreffende maatregelen. Op termijn zijn dat ook de meest sociaaleconomische evenwichtige interventies. Groen wil **realistische en duurzame maatregelen**. Daarom vraagt Groen om naast de armoedetoets, elke stedelijke sociale maatregel te toetsen aan de duurzaamheidstoets (<http://www.mijngroenidee.be/duurzaamheidstoets-2/>), de kinderrechtoets en de SONG-scan (<http://www.ongelijkgezond.be/songscan/>).

4. Besluit

Armoede is een complexe problematiek. Mensen vinden omwille van allerlei omstandigheden geen aansluiting bij de algemeen geldende regels van de maatschappij. Dit vereist een tweeledige aanpak. Alvorens men mensen in armoede kan aanspreken over hun potentiële krachten zal de stad in haar sociale beleid enkele structurele ingrepen moeten doen. Groen vraagt een mensgerichte benadering op maat van ieder individu.